

Przedmowa

Kodeks rodzinny i opiekuńczy obejmuje swym zakresem szeroką problematykę stosunków rodzinnych i opiekuńczych z uwypukleniem małżeństwa, pokrewieństwa i opieki oraz kurateli zarówno w płaszczyźnie materialnej, jak i niematerialnej.

Dotyczy zarówno problemów życia codziennego, jak i teoretycznych zagadnień prawnych oraz pozaprawnych, szczególnie z pogranicza ekonomii, pedagogiki i psychologii. Zważyć należy, że rodzina polska bywa też źródłem wielu problemów natury emocjonalnej dla osób pełniących różne role społeczne: małżonków, rodziców i opiekunów – dorosłych i małoletnich dzieci, coraz częściej zachowujących się nie tylko w domowych pieleszach, ale i w szkole oraz w innych miejscach publicznych w sposób prowokacyjny, a zarazem prowokujący sytuacje stresujące dla wszystkich członków rodziny oraz społeczności lokalnych.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy bez komentarza gromadzi wiele informacji interdyscyplinarnych, nierzadko jednak skomplikowanych przy pobieżnej analizie tekstu. Z tych względów jego stosowanie w praktyce wywołuje dyskusje, jest źródłem pytań i wątpliwości, zarówno profesjonalistów zawodowo stosujących przepisy komentowanej ustawy, jak i w życiu prywatnym obywateli.

Niniejszy komentarz w wielu sytuacjach może stanowić remedium na te bóle. Zawiera bowiem wiele odpowiedzi na pytania stawiane przez zważnione strony oraz ich pełnomocników w toku przewodów sądowych przed sądami rodzinnymi i cywilnymi.

Szczególnie skomplikowane wydaje się konstruktywne ujęcie w prawnych ramach zagadnień pedagogiki i wychowania, które stanowią ważny element komentowanej ustawy.

W tym kontekście zwraca uwagę fakt, iż autorka książki wykorzystała przy jej opracowaniu swoje bogate doświadczenia sędziego rodzinnego oraz cywilisty z sali rozpraw, a także kwalifikacje pedagogiczne.

Komentarz ten przeznaczony jest dla bardzo dużego kręgu odbiorców. Powinni z niego korzystać przede wszystkim prawnicy: sędziowie, pełnomocnicy, notariusze i prokuratorzy oraz aplikanci i studenci prawa, a także studenci oraz absolwenci pedagogiki i psychologii, jak też czynni zawodowo pedagodzy, psychologowie, zawodowi i społeczni kuratorzy sądowi, kadra zakładów dla nieletnich, pracownicy socjalni i powiatowych centrów pomocy rodzinie, podmioty zaangażowane w pieczę zastępczą, a ponadto lekarze i służby medyczne. Mogą się nim wreszcie posiłkować rodzice małoletnich, którzy w związku z wychowaniem swoich dzieci mają problemy natury prawnej.

Książka ta zawiera zarówno autorski komentarz do poszczególnych przepisów, jak i bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego z tezami orzeczeń oraz fragmentami uzasadnień, wyjaśniających trudniejsze tezy, a także orzecznictwo sądów powszechnych i wojewódzkich sądów administracyjnych oraz najnowsze piśmiennictwo w tym zakresie. Każdy przepis zaopatrzony jest w poszczególne tezy, pisane językiem zrozumiałym nie tylko dla prawników, ale również dla przedstawicieli innych zawodów i osób z pozaprawnym przygotowaniem zawodowym.

Pierwsze wydanie Komentarza ukazało się na rynku edytorskim w 2004 r., drugie w 2006 r., trzecie w 2009 r., czwarte w 2013 r., piąte w 2016 r. z założeniem systematycznej aktualizacji w miarę zmian stanu prawnego oraz kształtowania się orzecznictwa i piśmiennictwa z dziedziny prawa rodzinnego i opiekuńskiego. Dotychczasowe wydania Komentarza czyniły zadość poczynionym zapowiedziom. Niniejsze, 6. wydanie, zawiera wszystkie najnowsze zmiany wprowadzone m.in.: ustawą z 18.3.2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2016 r. poz. 406 – wejście w życie 30.4.2016 r.), która dotyczy umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej; ustawą z 10.6.2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1177 – wejście w życie 20.8.2016 r.), która

Przedmowa

dotyczy modyfikacji obowiązku alimentacyjnego w zakresie świadczeń alimentacyjnych; ustawą z 25.6.2015 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2016 r. poz. 1271 – wejście w życie 17.9.2016 r.), która dotyczy kurateli *absentis*.

Komentarz obejmuje również – poza wcześniej zamieszczonym i wciąż aktualnym – najnowsze orzecznictwo rodzinne Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych i wojewódzkich sądów administracyjnych. Ponadto uwzględniono aktualne piśmiennictwo z komentowanej dziedziny i dziedzin pokrewnych. Nadal zakładana jest również dalsza aktualizacja Komentarza w jego kolejnych wydaniach, w miarę dokonywania kolejnych zmian legislacyjnych oraz poszerzania się bazy orzeczniczej i piśmiennictwa w tym zakresie.

dr *Krystyna Gromek*

Warszawa, maj 2018 r.